

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Shod v Žalcu.

(Konec.)

Deželni poslanec gosp. dr. Sernec uvaja svoje poročilo, da je težko biti zastopnik svojih volilcev v deželnem zboru, ker ta zbor dela v enomer nasproti željam in težnjam velicev slovenskih poslancev. Že lansko leto mislili smo na izstop iz dež. zbora, zbog nezaslišanih krivic, katere naše deželno zastopstvo deli dobri tretjini prebivalstva dežele Štajarske. Da smo vkljub temu v decembru še posetili zbornico, temu so bili vzrok nemški poslanci, zlasti Walz, ki so na svojih shodih žugali, češ, naj le pridejo slovenski poslanci v zbor, mi jim bomo že pokazali. Zaradi tega smo šli, da bi nihče ne mogel misliti, da so nas nemški tovariši oplašili. Prvega v zbornici sem srečal Walza, ki se je, mene ugledavši — skril (Veselo!) Meseca sušca pa smo po resnem prevdanku sklenili, da ne gremo več v deželno hišo v Gradec. Proč od Gradca, je postalo naše geslo (burni klici: proč od Gradca!) Da smo prej še toliko let vzdržali, temu je bil vzrok ta, da nam je vendar vlada (pod Kübeckom) še nekaj storila, kar se tiče šolstva itd. Toda dandanes pa se naši predlogi tičejo se slovenskih zahtev, mečejo naravnost pod klop. Vlada je popolnoma kapitulirala pred Nemci. Claryju sem jaz naravnost povedal, da je v Avstriji edina mogoča vlada na podlagi ravnopravnosti. Ta misel, da bo vlada pečene Čeha in kuhane Slovence metala v nemško žrelo se mora kratko malo opustiti. Nemški nenasitnosti se mora energično nasproti stopiti. Ako pride n. pr. nemška deputacija k vam eksce-lenca ter se pritožuje zaradi dvojezičnih napisov na celjski pošti, tedaj ji morate reči: ako se vam godi kaka krivica, vas prav rad poslušam; ako se pa pritožujete, ker se vašemu someščanu deli pravica, tedaj — so tam vrata. — Bodočnost naša leži v naših rokah. Slovenec telesno in duševno prekaša svoje sosedo, vse svoje sile naj posvečuje v boj za svoj obstanek in raz-vitek. Ako smo nad tisoč let ohranili svojo na-rodno posebnost in to v dosti hujših časih kakor so sedaj, tudi v bodoče ne bomo poginili.

Viharno odobravanje temu poročilu je zna-čilo, da je gospod poslanec govoril vsem prav iz srca.

Poslanec g. dr. Dečko ob nastopu živahno pozdravljen pravi: Vsaka doba ima svoj znak, sedanja kaže na ločitev od Gradca. Nemila usoda nas je združila v edni kronovini z mogočnim sosedom. Ta zveza je slaba, je le na korist Nemcem in če bo zveza postajala še tesnejša, morali bi mi poginiti. Vsled tega se je začelo v naših gibati z geslom: proč od Gradca. (Klici: proč od Gradca! proč od Gradca!) Štajarska de-žela ima v svojih proračunih izkazanih stroškov 17.965.000 kron. K tem stroškom prispevamo mi Slovenci dobro tretjino, torej krog 6.000.000 kron. Kaj dobimo nazaj, najzagrizenejši Nemec bi prišel v zadrego na to vprašanje. Nemci drže v rokah blagajno; mi moramo rediti bogate Nemce, mi jim zidamo šole, železnice na Gor. Štajarskem. Če pa pridemo s prošnjami, naj store kaj za nas, pa pravijo, da za nas ni de-

narja. Oni imajo visoke šole, vse srednje šole, kmetijske šole, devetnajst meščanskih šol itd. Mi nimamo nič. Ko sem stavil predlog, da bi se nam dala vsaj edna meščanska šola, rogali so se mojemu predlogu ter ga niso hoteli spr-viti niti v posvetovanje. Pred kratkim so učiteljem nekoliko zboljšali plače; a dočim so na Gornjem in Srednjem Štajarskem potisnili vse šole v prvi in drugi plačilni razred, djali so vse slovenske ljudske šole v tretji plačilni razred. — V deželni hiši nam niti ne privoščijo slovenske besede. Ko sem bil prvokrat izvoljen, pisal sem namestniku, naj bi on, kakor je to običaj v drugih kronovinah, pozdravil dež. zbor tudi v slovenskem jeziku. Še odgovora nisem dobil. Ko sem prečital neko interpelacijo v slov. jeziku, so kar divjali. Na to smo jim čisto od-ločno povedali, da, če bodo na ta način začeli postopati z nami, ne bomo odalej niti edne nemške besede več spregovorili. (Dobro, dobro, tako je prav!) Krivičen je volilni red. Velep-sestniki volijo dvannajst poslancev; na vsakega od njih pride komaj tisoč volilcev. Mestec Murau s 4000 prebivalci voli ednega poslanca. Poslanec Lenko ima za seboj komaj 5000 vo-lilcev. Jaz in dr. Sernec, ki zastopava celjski okraj, zastopava skupaj 120.000 volilcev! — Nič boljše ni v šolskih zadevah. Naravno, deželni šolski svet sestoji iz samih Nemcev. Ustanav-ljajo se nemške šole, kjer ni niti pet nemških otrok. Ko smo stavili predlog, da bi bile šolske zadeve tako kakor na Češkem urejene, za vsako narodnost posebej, so se nam zopet rogali. Ali nismo imeli dovolj povoda, da smo odšli iz Gradca? (Klici: prav ste storili, ne več v Gradec). Nj. Velikanstvo je vprašalo nemškega poslanca, zakaj smo odšli, in ta poslanec je odgovoril — da nismo imeli Slovinci nobenega vzroka za ta korak. (Klici: lagal je, lagal je). Mi se hočemo ločiti, ker hočemo svoj denar porabiti za svoje potrebe. (Klici: živeli naši poslanci, proč od Gradca!)

Burno pozdravljen se oglasi naš znani go-vornik gosp. Dragotin Hribar ter le v njemu zgovorni besedi opiše državni položaj z ozirom na industrijo, trgovino in obrt. Iz blizu uro tra-jajočega govora posnamemo nekaj res zanimivih točk. Tako pove, da je posnel iz neke statistične brošure kneza Liechtensteina iz leta 1896, da so znašali v tem letu skupni stroški države 643.563.587 gld., a za leto 1900 pa znašajo okoli 70.000.000 več. Skupni državni dolg je znašal 1896, leta 4.850.366.815 gld. 52½ kr.

Hipotekarni dolg (na posestva in hiše pre-bivalstva) znašal je v Avstriji do l. 1867 = 1405 milijonov, l. 1891 = 2184 milijonov in leta 1894 pa že 3000 milijonov goldinarjev. Zasebni dolg malih trgovcev, obrtnikov in posestnikov po dolžnih pismih in menicah je znašal do leta 1896 = 768.000.000 goldinarjev. Nižji sloji pa so dolževali do istega leta okroglo 3.500 milijonov goldinarjev. Prebivalcev v Avstriji brez Ogrske po zadnjem ljudskem štetju l. 1890 je 23.835.216. Mest v Avstriji brez Ogrske z lastnim štatutom in okr. glavarstvi je 353. V teh je 105 mestih prebivalstvo narastlo, v 248 mestih pa se je število prebivalcev skrcilo. Prebivalcev je tedaj

v Avstriji 23.835.216, tako pride toraj na vsako osebo 140 gld. dolga, če se pa prišteje še državni dolg po 114 gld. na osebo, dolžuje vsako človeško bitje v Avstriji 254 gld., 19.000.000 ljudi pa niti toliko dohodkov nima na leto. Eksekutivnih dražb je bilo od leta 1867 do l. 1894 = 182.197 in pride na leto povprek po 7288 prodaj. V krasnem govoru razvija, kaka krivica je Sloven-cem, da so potisnjeni biti le kmetiški narod, ko je Vsegamogočni jim dal pokrajine, ki so za vse bolj vstvarjene, kakor za kmetijstvo. Tujci pri-hajajo in vzdigujejo milijone, katere je Stvarnik položil v naše gore in vodovja; a naš kmet ob-deluje grudo z motiko in krampom ter nosi gnoj v košu na hrbtnu na svoje njivice, potem pa naj konkurira s pridelkom za cene Češke, Ogrske in Amerike, ko vendar ti v ednem dnevu s strojem več napravijo, ko on z roko celi mesec. Ame-riško žito je danes kmetu ceneje nego lastno, ker so velike prekmorske družbe skrbele, da privražajo recimo m. cent pšenice iz Amerike za 1 gld. 20 kr., ko stane pri nas vožnja za cent iz Dunaja v Trst 1 gld. 50 kr. Država nalaga od leta do leta nova bremena, ne skrbi pa, da bi prebivalci potom industrije in trgovine ter obrta dobili potrebna sredstva, zmagati jih. Če bi industrija in trgovina ovetela, imeli bi tudi poljski pridelki drugo ceno in kmetovo delo ne bilo bi prazno. Kaže na razvitek Ogrske, ki se mnogo okorišča na račun Avstrije, bodri ljudstvo k skupnemu delovanju in sklenc, da le takrat pridejo boljši časi za Slovence, ko se bomo spoznali, zavedli, postali ponosni in podpirali drug drugega. Burno odobravanje bilo je plačilo za res izborni govor, kateri naj bi se celoma natisnil v izglede in pouk ljudstvu.

Odbornik polit. društva g. Ivan Rebek, pravi, da vkljub žalostni sliki, katero so nam danes naslikali gospodje poslanci, ne smemo zgubi-ti poguma. Ko sem prišel jaz v Celje kot klju-čarski mojster, pregnali so me iz petih delavnic in stoprav na tleh celjske okolice sem našel za-vetje. Odločni moramo biti in delavni in dosegli bomo vse. Ne smemo se zanašati na zunanjo pomoč, opirati se moramo le na svoje sile. Po-magaj si sam in Bog ti bode pomagal!

Gospod Žmavec iz Griž pretresuje vprašanje ljudskega šolstva, ki je temelj narodovemu razvoju. Poslancem stavlja vprašanje, kako sta-lišče zavzemljejo gledé štetletne dobe.

Poslanec g. dr. Dečko mu odgovarja, da danes ni prilike, da bi odvarjali kako šolsko de-bato, katera sama na sebi zahteva posebnega zborovanja. Ako gospod predgovornik želi, so poslanci vedno pripravljeni priti na zborovanje, na katerega dnevnem redu bode edino le šolsko vprašanje.

Gospod Jošt, posestnik iz Gotovelj, izjavi, da se iz poročil gospodov poslancev razvidi, da so se oni zelo trudili za naše koristi in da so tudi mnogo dosegli. Priporoča pa jim, da naj bi vse svoje delovanje obračali na to, da bi se vse slovenske dežele, po katerih smo sedaj Slovenci razcepljeni, združile v edno organično celoto. (Živahno odobravanje, klici: zedinjena Slovenija!)

Odbornik polit. društva g. dr. Ravnihar, predlaga, da zbor sprejme sledeče resolucije:

I. Mnogobrojno zbrani volilci izrekamo svojima državnima poslancema zaupnico ter odobrujemo njuno postopanje v minolelem zasedanju državnega zbora; odobrujemo pa tudi odločno postopanje čeških državnih poslancev. Našima poslancema naročamo, da terjata v državnem zboru izvedenje popolne narodne ravnopravnosti; v taktičnem postopanju naj jima velja prvo načelo čiste slovenske vzajemnosti.

II. Danes zbrani možje že danes protestujejo proti temu, da bi vlada morda s § 14 uvedla nemški jezik kot državni ali posredovalni jezik, ter naročajo svojim poslancem, da naj v tem slučaju delajo obstrukcijo v državnem zboru in stopijo v najstrožjo opozicijo proti vladi.

III. Vladna predloga zastran ustanovitve kmetijskih zadrug naj se spremeni tako, da se izvrši že v državnem postavnem načrtu, da se ima za vsaka narodnost v vsaki deželi ustanoviti posebna kmetijska deželna zadruga.

IV. Pri zborovanju v Žalcu dne 24. junija 1900 zbrani Slovenci protestujejo odločno zoper postopanje deželnega zbora in deželnega odbora štajarskega, katera odrekata slovenskemu narodu na Štajarskem, broječemu tretjino prebivalstva dežele, vsako pravico do narodnega občinstva, katera porablja deželne dohodke, akoravno doplačujejo Slovenci k istim svojo tretjino, skoraj izključljivo za gospodarske in naučne potrebe nemških deželanov, Spodnještajarsko pa v gospodarskem oziru zanemarjata v narodnem oziru tlačita, v kulturnem oziru pa mu odtegujeta brezobzirno potrebnih šol za višjo izobrazbo. Slovenskim deželnim poslancem izrekamo torej zahvalo, da so s svojim izstopom opozorili svet na krivice, ki se gode slovenskemu narodu na Štajarskem. Vse delovanje slovenskega naroda v bodoče bodi obrnjeno na popolno ločitev Spodnještajarske od Gradca!

Ob soglasnem pritrdjevanju so bile vzprejete predstojajoče resolucije, na kar se oglasi k besedi g. Kač iz Žalca ter v daljšem govoru utemeljuje sledečo resolucijo.

V. Z ozirom na to, da plačujemo Slovenci na Spod. Štajarskem pri 11.000.000 naravnega davka, da posestujemo polovico obdelanega zemljišča na Štajarskem, z dalnim ozirom na to, da se je dosihmal za Slovence na Spodnjem Štajarskem prav malo ali pa celo nič storilo, kar bi povzdignilo gmotno stanje kmetovalcev in obrtnikov, s konečnim ozirom na to, da c. kr. kmetijska družba za Štajarsko za slovenski del Štajarske nič ne stori ali vsaj ne dovolj, in da trgovinska in obrtna komora ne jemlje dovolj ozira na Slovenski Štajar, stavijo dne 24. junija 1900 v Žalcu pri političnem zboru zbrani volilci nasledno resolucijo:

1. Vis. c. kr. ministerstvo za poljedelstvo se prosi, da ustanovi za Slov. Štajar posebni kulturni svet, da podpira z vsemi sredstvi naše poljedelstvo, posebno hmeljerejo in vsled tega se znižajo vozni tarife na železnicah, se tujemu hmelju nastavi višja colnina, se podeli subvencija, da se postavijo potrebna skladišča.

2. Vis. c. k. poljedelsko ministerstvo naj dela s sporazumljenjem deželne vlade na to, da se ustanovi za Spod. Štajar vsaj edna kmetijska šola s slov. učnim jezikom, se ustanovi potrebno število šolskih vrtov, ter se uvede za ljudske učitelje poljedelski kurz, da zamorejo kmečke otroke v poljedelstvu poučevati.

3. Vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo se prosi, da se ustanovi za Spod. Štajar posebni oddelek trgovske in obrtne komore, da se ustanovi edna državna c. kr. obrtna šola, se subvencionirajo obrtne napredovalne šole.

4. Vis. c. kr. železniško ministerstvo se prosi, da ukrene kar potrebno, da se znižajo vozni tarife za hmeljske pridelke, za žito, za umna gnojila in živo živino, les in pa mlečne pridelke in izdelke.

Končno izreče župan trga Žalca g. Širca svojo zahvalo političnemu društvu „Naprej“ na prireditvi zborovanja, kateremu naj bi sledilo še več enakih, kakor tudi podpredsedniku g. dr. Karlovšek-u za izborni vodstvo pri zborovanju.

Po zaključanju pa smo ostali še dolgo časa skupaj ter se razgovarjali o naših narodnih težnjah. Upajmo, da bodo naši poslanci uvaževali glasno izražene želje svojih volilcev ter prav po-

gosto prihajali med ljudstvo, katero potrebuje pouka, če hočemo, da postane popolnoma zavedno.

Zborovanje je trajalo od pol 4. ure popoldne do pol 8. ure zvečer.

Celjske in štajarske novice.

(Slovenci, zažigajte kresove) na vseh gorah in gričih v predvečer vseslovenskega praznika sv. Cirila in Metoda, t. j. zvečer 6. julija t. l. Svet naj vidi, kje še gori luč krščanstva, prenešana po omenjenima svetima bratoma Slovanom, vidi pa naj se posebno, koder se razširja omika in zavednost med Slovenci.

(Birna v Celju.) V soboto je prišel iz Tebarjev v Celje mil. knezoškof lavantinski, kjer so ga slovesno sprejeli cerkveni in vladni zastopniki ter slovenska deputacija. Nemcev ni bilo blizu vsled ščuvanja „vahtarce“. V nedeljo je bila sv. birna za okoličane v farni cerkvi, popoldne skupni obed v opatiji, katerega so se udeležili cerkveni, vojaški, vladni in posvetni dostojanstveniki. V ponedeljek je bila sv. birna za mesto v nemški cerkvi z običajno vizitacijo. Popoldne je obiskal mil. knezoškof misijonski in kapucinski samostan ter razne veljake v mestu in okolici. Naše pevsko društvo in narodna godba sta priredili v soboto zvečer pred opatijo knezoškofu serenado. Vseh birmancev oba dni je bilo 1251.

(O zadnji povodnji) prihajajo vedno strašnejša poročila, ne le iz Savinjske doline, nego tudi iz južne pohorske strani. Ceste in mostovi so na celi črti raztrgani; v Vitanju je razven barvarja in neke stare ženice utonil tudi ondotni orožnik — vsaj pogrešajo ga. Med Levcem in Celjem sta utonila dva učenca. Skupno je vzela voda šestim — po drugih virih celo osmim — osebam življenje. Natančnih poročil o utopljenih še vedno nimamo.

(Celjski Terzit.) Terzit je bil v trojanski vojni najgrši mož; mal, grbav, škilav in šepav. Vendar je imel tako strupeno umazan jezik, da je hotel vse velike junake strahovati, kar pa se mu ni posrečilo, temveč je bil uhljan in končno zaradi obrekovanja usmrčen. V nemškem taboru v Celju imajo Terzita II. Ta je prišel nedavno k seji okrajnega zastopa, kjer je klepetal in obrekoval, kakor znajo sploh odpadniki. Ker pa je človeče baš v ta namen izvoljeno v okrajni zastop, ni se mu zgodilo kakor grškemu Terzitu, niti iz dvorane ga niso potisnili slovenski možje, temveč odšli so ter pustili revše bavkati, kakor zapustijo pošteni gostje gostilno, kamor je prišel pijanec kvasit. A sedaj je ta neznanstveni možičel tako ponosen, da imenuje takšno edino primerno preziranje — svojo zmago, kar ga je pa tudi tako zmedlo, da govori o sebi kot o „nemškem možu“, dasi mora vedeti kje je Vipava.

(Slovenska županstva v Savinjski dolini) so prošena, da odkazejo ob priliki sv. birme in drugih cerkvenih shodov našemu narodnemu medicarju g. L. Pokorniju prvo mesto na sejmšču, kajti v Celju so mu odkazali prostor v ozadju, kamor ni mogel skoraj nihče. Zob za zob!

(Imenovanje pri pošti.) Poštini nadoficijalom so imenovani oficijali: Iv. Toplak v Celovcu, Emil Škerle in Rihard Sikora v Gradcu, Maks Križan v Mariboru in Rudolf Goričan v Beljaku.

(Odlikovan) je s srebrnim zaslužnim križcem orožniški stražmojster g. Jakob Černič, doma iz celjske okolice.

(Razširjena šola na Vranskem.) Štajarski deželni odbor je pritrdil, da se 4razrednica na Vranskem razširi v 5razrednico.

(Iz Velenja) nam pišejo: Na dan 6. m. m. provzročila je povodenj v različnih naših krajih ogromno škode; kar je ostalo tedaj, še to je pa vzela dne 26. m. m. Ploha, katera se je vlila po občinah Št. Vid, Kozjek, Dolič, Št. Janž Škale in Velenje bila je takšna, da je najstarejši ljudje ne pomnijo. Iz hribov odneslo je vse rodovitno zemljo, sadno in gozdno drevje, tako, da je sama gola skala videti. Žage, mlini, jezovi so odnešeni okrajna cesta, železnična proga hudo raztrgana, tako da je promet za več tednov ali mesecev vstavljen. Občinske ceste in mostovi so popolnoma uničeni, tako, da jih ni možno popraviti. Poljski pridelki v dolinah so popolnoma upostojeni; nekaterim posestnikom je vzelo stanovanje;

živinske krme manjka, vsled česar je žival na prodaj, a tudi živeža za ljudi ni! — Vrhu tega so posestva zadolžena, resno grozi lakota. Ljudstvo tava obupno ter prosi pomoči. Sila velikanška, škoda nepopisljiva in če ne dojde od nikoder pomoči, bati se je; da se bode s tužnim srcem zapelo „Domovina mili kraj.“

(V Rimske toplice) je prišlo do 22. t. m. 127 strank s 302 osebama.

(Požar.) Pri Marija Gradcu so zgorela dne 25. m. m. posestniku Martinu Ojsteršku štiri gospodarska poslopja.

(Papirno tovarno v Jurkloštru) je njen lastnik samo začasno zaprl. Sedaj zopet deluje ter ima za poslovanje vrlega strokovnjaka — Slovenca.

(Slovenske požarne brambe in hajlarsko zborovanje na Planini) Trboveljsko vransko in rajhenburško gasilno društvo nas so opozorila, da niso bila udeležena pri zadnjem fajerberskem shodu na Planini, ker jim je znano, kaj hočejo Nemci s takim rogovilenjem doseči. Mi smo zvedeli to vest iz nemških listov, ki so se s tem bahali. Da je taka pomota ali pa nemška spekulacija mogoča, je krivo, ker so res vsa od nas naštetih požarna društva pri tej nemški zvezi. Proč od Nemcev, pristopite k „Zvezi slovenskih gasilnih društev“!

(Dvojezični pečat) je dobila pošta v Kozjem. Vrio!

(Poročil se je) g. Josip Koki, učitelj v Studenicah z gospico Mino Majhenovo, hčerko ondotnega nadučitelja.

(Novo bralno društvo) so ustanovili v Starem trgu pri Slov. Gradcu. Imenuje se „Kmetijsko bralno društvo“. Predsednik mu je narodni kmet Ivan Schönörför.

(Solo so zaprli) v Žetalah zaradi oslovskega kašlja med otroci na nedoločen čas.

(Slavno uredništvo!) Na podlagi § 19 tiskovnega zakona prosim za sledeči popravek Vašega v „Domovini“ z dne 22. junija t. l. št. 48 zapopadenega poročila iz Ljutomeru: „Ni res, da je tukajšnji nemški pevski zbor pretečeno nedeljo (to je 17. junija t. l.) na sredi trga nekakšno tako zabavo imel, pri kateri se je pelo „Bismarcklied“ in „Wacht am Rhein“ ter klicalo „Heil Alldeutschland“. — Res je temveč, da je tukajšnji pevski zbor pretečeno nedeljo priredil svojo zabavo v gostilnem vrtu gospe Schrammel ter da so se takrat samo peli pesmi brez političnega značaja, torej niti „Bismarcklied“ niti „Wacht am Rhein“ ter da se je klicalo samo „Heil“ ne pa „Heil Alldeutschland“. V Ljutomeru dne 26. junija 1900. Za načelnštvo nemškega pavskega društva v Ljutomeru:

Franz Mauritsch
t. pismovodja.

Julius Thurn
tačas predstojnik.

(Umrli je) dne 25. junija gospod Henrik Klemenčič, trgovec in gostilničar v Veržetu. Ž njim izgubili smo moža vztrajnega v vsakem oziru. Vse svoje moči daroval je v prid naroda in domačih zadev. Blag mu spomin!

(Maturu na mariborskem gimnaziju) je delalo 29 osmošolcev. Slovenec Ljud. Vazac je dobil odliko, dva Nemca in eden Slovenec so dobili poskušnjo, vsi drugi so prebili izpit s polnim uspehom.

(Zrelostni izpit na mariborskem učiteljskišću) je delalo 5 Slovencev in 9 Nemcev. Eden Slovenec in eden Nемец imata poskušnjo. Na učiteljskišću šolskih sester je delalo zrelostni izpit 22 učenk. Dve sta prebili z odliko, edna ima poskušnjo.

(Krajevne železnice na Srednjem Štajarskem) in sicer Fehring Fürstenfeld, Fürstenfeld-Hartberg in Gleisdorf Weitz so že zagotovljene, ker imajo že zadostno deležev zastopanih delničarjev.

(Graško varstveno društvo za zanemareno mladino) prevzame v kratkem dežela ter morajo šolska vodstva, župni uradi, okrajni šolski sveti, škofijski ordinarijati in okrožni zdravniški poročati deželnemu odboru o številu in stanju zanemarenih otrok.

(Petindvajstletnica.) Pred 26 leti je bilo ustanovilo naučno ministerstvo ednoletni praktičen tečaj v Gradcu za srednješolce, ki so dovršili vsaj sedem šol ter so imeli voljo posvetiti se učiteljskemu stanu. Učiteljska so se šele

potem bila razširila v štiri letnike. Tega res v pravem pomenu besede praktičnega tečaja se je udeležilo 36 srednješolcev, bodočih učiteljev. Iz med teh je bilo 11 Slovencev, od katerih so že pomrli: Žolgar Franc, Večaj Jos., Kmetič Frid., Kos Maks, Flucher K. in pa Nedeljko Ivan, kateri je pa le nekaj let učiteljeval ter pozneje postal duhoven. Vsem daj Bog večni mir in pokoj! Delujejo pa še na Spodnjem Štajarskem ti le gg. učitelji omenjenega tečaja, ki bodo 15. julija t. l. obhajali 25letnico svojega delovanja, in sicer: Adamič Ivan, učitelj pri Sv. Jerneju nad Muto, Pestevšek Karol, nadučitelj v Slivnici pri Mariboru, Sedlaček Alojzij, učitelj v Mariboru, Šket Andrej, nadučitelj v Podsveti in Vrečko Franc, nadučitelj in bivši okraj. šol. nadzornik v Št. Ilju pri Turjaku. Tovariš jim je bil tudi g. Brezovnik, sedaj vpokojeni učitelj, posestnik in trgovec v Vojniku. Naj še bo omenjeno, da je v tem tečaju poučeval ukoslovje in vzgoje slove imeniten pedagog, g. dr. Jos. Lukša, metodiko pa je razlagal strokovnjak g. Jos. Gaubi, za kar se sme trditi, da so vsi omenjeni gojenci izborni šolniki. Vsaki teden so bili praktični poskusi in hospitacije na graških šolah. Slovenem je razlagal nekaj časa metodiko za sloven ske šole mariborski vadnični učitelj g. Miklosich. Vsem gg. tega tečaja bodi ob njihovi 25letnici: „Mnogaja leta za mili nam narod!“

Druge slovenske novice.

(Imenovanja.) Okrajni glavar Schuster je imenovan deželnovladnim svetnikom na Koroškem; okrajna glavarja Friedrich in dr. Ludovik Thomann pl. Montalmar pa sta postala deželno vladna svetnika na Kranjskem ter okr. glavar Ferdinand marki Gozani. Okr. glavar v Krškem baron Schönberger je kot referent poklican k dež. vladi, dr. pl. Cron, sedaj v Novem mestu, prevzame okr. glavarstvo v Kamniku, okr. nadkomisar Jos. Orešek v Črnomlju, je imenovan okr. glavarjem v Krškem. Koncipista pri dež. vladi dr. Mathias in E. Grum sta imenovana okr. komisarjema.

(„Slovenska Matica“) ima CXXII. odbo rovo sejo v Ljubljani dne 9. malega srpana 1900 ob 5. uri popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnikov o CXXI. odborovi seji in o XXXVI. rednem občnem zboru. 3. Volitev predsednika, podpredsednikov, blagajnika, ključarjev in od sekov. 4. Tajnikovo poročilo. 5. Eventualia.

(Umrovljen je) deželno sodni svetnik, drž. poslanec g. Ivan Vencajz.

(J. C. Juvančič.) V Šiški tik Ljubljane je umrl dne 26. m. m. g. J. C. Juvančič, veletržec z vinom, član raznih društev in korporacij, velik dobrotnik šole in mladine. Doma je bil rajni iz Bizeljskega, kjer je imel uzorne vinograde. Pokoj mu!

(Novo gasilno društvo) snujejo v Trati s sedežem v Gornjivasi nad Škofjokolko.

(Umrl je) v Naklem pri Kranju sodni pristav g. dr. Peter Bleiweis, star še le 29 let.

(Strela) je udarila dne 26. m. m. v gospodarsko poslopje Janeza Dežmana v Javoru na Gorenjskem ter ubila ednega vola, edno kravo in psa. Druge nesreče ni bilo.

(Kaj je Nemcem „wackerer Bürger“?) Mestni zastop v Velikovcu na Koroškem je imenoval častnim meščanom župana Pinteritscha, ker je — „wackerer Bürger“, kajti, dasi rojen Slovenec mrzi in preganja Slovence in njih jezik posebno v šolah.

(Na celovski gimnaziji) bode sklep šolskega leta v soboto dne 7. julija. Ustmeni zrelostni izpit se prične dne 9. julija, sprejemne skušnje za novo vstopivše učence bodo dne 16. in 17. julija. — Rojake opominjamo, da skrbé za slovenski dijaški naraščaj in da mladino podpirajo pri vstopu v srednje šole.

(Slovenski odvetniki v Trstu in nedeljski počitek.) Slovenski odvetniki v Trstu gg. dr. Abram, Gregorin, Pretner, Rybař in Truden so sklenili, da bodo njihove pisarne vse nedelje meseca julija in avgusta zatvorjene. Lepa in primerna vpeljava.

(Povečanje drž. kolodvora v Trstu.) Komisija bode si ogledala za to omenjeni prostor

dne 3. julija t. l. in Trst dobi v kratkem lep državni kolodvor.

(Umrl je) v Trstu župnik ondotne srbske pravoslavne cerkve g. Savatije Knežević.

(Slov. obrtno šolstvo v Gorici.) Moška obrtna šola „Šolskega doma“ je zaključila svoje VI. šolsko leto. Učencev je bilo 86 klasifikovanih in sicer 16 s prav dobrim uspehom, 21 z dobrim, 37 z zadostnim in 11 z nepovoljnim uspehom. Dne 8. julija bode razstava izdelkov učencev, pa tudi razstava izdelkov slovenskih strokovnih ženskih šol.

(V spomin 400letnice), odkar je Goriška združena s Hababurško so postavili veterani v Sovodnjah na Goriškem krasen spomenik.

(Zopet nalivi v Gorici.) Dne 26. m. m. razsajalo je nad Gorico in okolico zopet grozno neurje s točo, ki je povzročilo posebno okoli Kormina veliko škodo na vinogradih. Pri Sv. An dražu je ubila strela neko kmetico.

(S Kopra) nam pišejo: Dne 27. m. m. so slovenski učiliščniki na tuk. učiteljsku dovršili zrelostne izpite. Bilo je 14 maturantov. Od teh je naredilo z dobrim uspehom izpit za slovenske ljudske šole 12 abiturientov.

(Županom v Pazinu) je izvoljen Italijan dr. Constantini. Dosedanji župan je bil vrl Hrvat.

Dopisi.

(Iz Vitanja. Dan 26. junija t. l. bil je za Vitanje dan groze. Že od ranega jutra je polagoma deževalo, da so potoki Jesenica, Hudina in Ljubnica bili že precej narašči. Opoldne pa, ko nas je večina sedela pri kosilu, začne naenkrat liti kakor iz škafov. Kako uro proti severu utrga se na široko oblak in kakor bi trenil, prihrumela je voda po Jesenici, kakršne še boja Vitanje videlo ni. Potok teče vedno tik okrajne ceste do trga, potem skozi trg. Njegova struga je do 2, 3, celo 4 metre globoka; a ta dan je stala voda še 1 m. in še čez čez strugo. Kako velikansko škodo je tedaj povzročila ta povodenj! Najrevnejši je tako imenovani „ferber“ zunaj trga. Samo raševine mu je odplavalo za približno 2000 glid. Hišo z majhno štacuno mu je pobralo tako, da nepoznanec ne moreš vedeti, da je tam kaj stala hiša. Najžalostnejše pa je, da je kruti element odnesel gospodarju tudi očeta, katerega so našli še isti večer poldrugo uro proti Novi cerkvi. Z očetom našla je smrt tudi mati gospodarjeve dekle v mogočnih valovih in nek „piskrovez“. 5 oseb bilo je komaj odtrganih valovom! Porušenihi je kakih 7 jezov, 2 močna velika mostova in nebroj majhnih, tako, da ni ostalo niti koščeka lesa nikjer. Seveda je promet s Celjem na cesti proti Novicerkvi pretrgan na par mesecev. Razdrapanja je posojilnična kovačnica, odnešene so Hofbauerjeve stope, razdžane so Mulleyjeve spodnje fužine. Koliko škode je po hišah, po kleteh; cele po meter debele škarpe so izginile z vrtovi vred. In ko so začele kruliti svinje v plavajočih blevih, bi moral slišati brezupni krik in jok očetov, mater in otročičev! Ne morem več!

Politični pregled.

(Cesar v Islu.) Cesar Franc Josip I. je prišel v toplice v Isli, kjer ostane dva meseca.

(Slovesna prisega nadvojvode Franca Ferdinanda) se je vršila v četrtek dopoldne na slovesen način na cesarskem dvoru. Nadvojvoda je vprico cesarja, nadvojvod, dvornikov, tajnih svetnikov in ministrov prisegel, da se za svojo soprogo in potomce odpove vsem pravicam do prestola. Cesar je pozval navzoče za priče prisega, da se nadvojvoda po svojem srcu poroči sicer s plemenito, a ne ednakorodno nevesto; vendar pa je dovolil ta zakon, ker bode gotovo v srečo Avstriji. Nato je minister grof Goluchowski prečital listino, katero je nadvojvoda podpisal v nemškem in mažarskem jeziku. To listino so zapečateni položili v državni arhiv. Poroka je bila v nedeljo brez posebnih slovesnosti. Po poroki sta se novoporočenca takoj odpeljala.

(Dr. Lueger — dunajski častni meščan.) Dunajski mestni svet je sklenil soglasno, podeliti županu dr. Luegerju častno meščanstvo za njegove velike zasluge.

(Dunajski Čehi) so napravili pretečeno nedeljo izlet v Jičin, kjer so pri velikem shodu predložili svoje zahteve. Iz Dunaja je prišlo na shod 20 čeških društev.

(Avstrija na Kitajskem.) Dne 23. m. m. je odplula vojna ladja „Marija Terezija“ iz Pulja s 500 možmi v Kino. Na Kitajskem je že avstrijska ladja „Zenta“ z 250 možmi. Dne 30. m. m. bil je prvi Avstrijec ustreljen.

(Ogrski državni zbor) hoče neodvisna stranka sklicati zaradi poroke prestolonaslednika. V ta namen nabirajo podpise med svojimi poslanci.

(Zoper nemščino v šolah) so se izrekli razven ednega vsi šolski okraji v Budapešti. Kmalu bo švabščina na Ogrskem — mrtev jezik.

(Predsednik bolgarskega sobranja.) Baka lov je podal brzogovnim potom svoj odstop, ker ne more odobriti protustavnih vladnih prena redob. Sedanji bolgarski vladi so dnevi šteti.

(Italijanski parlament) je začel zopet mirno delovati, odkar si je izvolil predsednikom poslanca Villo.

(Nova trozveza.) Med Španijo, Portugalsko in Južnoameriškimi državami se pripravlja trozveza.

(Ruško vojaštvo mobilizovano.) Ruski car je naročil vojnemu ministru, naj mobilizuje vse vojaštvo v 13. vojaških okrajih za Kino. S tem je napovedana takorekoč le med Rusijo in Kitajsko vojna, kajti vse ostale evropske velevalisti skupaj ne morejo tekrovati z Rusijo.

(„Domač“ boj v Meksiki.) General Torres je prišel s 6000 možmi nad Jaquid-Indijance, da jih kaznuje zaradi — živinskih tatvin. Vnel se je boj v gorovju, v katerem je padlo 12 Indijanov in 15 meksikanskih vojakov.

(Vojna v Afriki.) Buri so napadli dve angleški predstraži, zajeli vojaški vlak ter razdrli železnico med Kroonstadom in Horungspruitom. V bitki, ki se je pri tem unela, zgubili so Angleži 4 mrtve in 17 ranjenih, vendar so ostali zmagovalci. Angleška vlada je vprašala maršala Roberta, ako bi mogel pogrešati par brigad, ki naj bi šle v Kino, a Roberts je odgovoril, da ne more odpustiti nobenega moža. Med reko Rhenoster in Heilbronom so zajeli Buri 50 angleških voz in 150 Holandcev. Blizu tam so ubili Buri 35 Angležev, ranili 111 mož, ostalo moštvo polka pa so ujeli.

(Vojna na Kitajskem.) Vsa poročila v tem soglašajo, da se je posrečilo evropskim vele silam osvoboditi Tientsin. Evropsko prebivalstvo in poslaniki so odpotovali iz Pekinga. V tem boju so največ trpeli Rusi, ki so izgubili 120 mrtvih in 200 ranjenih. Vsega ruskega vojaštva je dosedaj padlo nad 300 mož. Vendar je še blizu Tientsina zbranih 60.000 oboroženih Kitajcev, a vseh oboroženih puntarjev in vojakov ima Kitajska okoli 300.000, s katerimi bi imela Evropa še dosti posla. Ruskemu podadmiralu Aleksejevemu se je vendar posrečilo osvoboditi angleškega admirala Seymoura, ki je a svojo četo hudo trpel, izgubil več sto vojakov. Vstaši so se zadnji čas obrnili tudi proti vladi ter zažgali v Pekingu cesarsko palačo. Podkralj je dal vsled tega 130 Bokserjev in pomorskih roparjev obglaviti, kar pa bo vstaše le še razburilo.

Razne stvari.

(Varaždinske toplice) je obiskalo do dne 21. t. m. 1036 gostov. Ljudsko kopel je rabilo 12.640 oseb.

(Vojaške vaje pri Karlovcu) Hrvatski 79. in 96. polk bo imel letos svoje vaje blizu Karlovca.

(Uzorni hrvaški rodoljub.) V Davoru je umrl dne 25. t. m. Milan Kerdić, urednik „Hrvatske“ in „Posavske Hrvatske.“ Celo svoje premoženje — več tisoč glid. je žrtvoval za rodoljubne namene, a sam je živel in umrl v pravem siromaštvu, zato pa ga hrvaški narod obožuje.

(Rektor zagrebaškega vseučilišča) za bodoče šolsko leto je dr. R. Vimer.

(Narodnosti v Avstriji.) Češki „Narodni Listy“ izkazujejo na podlagi ljudskega štetja iz leta 1890. število duš avstrijskih narodov, kakor sledi: Slovanov je 19.139.135, Nemcev, 10.569.574, Mažarov 7.437.000, Rumunov 2.891.000, Italijanov 700.000. V tostranski državni polovici je Nemcev 8.461.880, Čehov 5.472.870, Poljakov 2.719.237, Rusinov 3.105.000, Slovencev 1.475.672, Italijanov 675.308, Hrvatov 644.928, Rumuncev

209.000. Če upoštevamo, da je vladni birokratični aparat štel mnogo Slovanov, ki so zmogeli nemškega, oziroma italijanskega jezika med Nemce in Italijane, najdemo, da mora biti Čehov nad 6, Slovencev nad poldrugi, Rusinov nad polčetrti, Poljakov nad 4 milijone, Hrvatov tri četrt milijona, a Nemcev kakih 7, Italijanov pa še pol milijona ne. Nemci imajo torej v todržavni polovici nekaj nad tretjino Slovanov pa skoro dve tretjini vsega prebivalstva in ta predrzna tretjina boče nadvladati slovansko večino, ji prisi liti nemški državni jezik. Slovenci, bodimo ču ječni, da nam pri ljudskem štetju prihodnjega leta ne bodo več toliko našincev šteli za Nemce in Italijane.

(Hrvatska tamburica v tujini) V Draž danih, v glavnem mestu saksonskega kraljestva, je bilo pred kratkem v najlepši gostilni najeto hrvatsko tamburaško društvo „Sloga“. Draždanske novine poročajo o tamburaških sledeč: „V Welt-Restaurant Societė v Draždanih zabava že več časa odlične goste izvirni hrvatski glasovni in instrumentalni ensemble „Sloga“ pod vodstvom g. Klementa, ki izvaja na svojih tamburicah iz vrstno in umetniško ne samo narodne hrvatske pesmi, temveč tudi opere in operete. Ti umetniki pojo lepo štiriglasno s spremljanjem tamburic“. V Draždanih so tamburaši gostovali 4 tedne, sedaj jih je najel za 3 mesece g. Achston v Londonu, kjer so bili že prej svirali.

(Slovenska novomašnika v tujini) V S. Paul Minn. sta obhajala dne 9 t. m. novo mašo Slovenca Francišek Rant, doma iz Črešnjice pri Škofji Loki ter p. Jurij Šolar (Vencslaus) doma iz Sevrške doline nad Škofi Loko.

Loterijske številke.

Trst dne 30. junija 1900: 32, 36, 69, 77, 86
Lino 4, 84, 8, 33, 5.

Zahvala.

Ganjenim srcem izrekava iskreno zahvalo vsem, kateri so svoje sočutje ob priliki smrti našega ljubečega sinka

Oskar-ja Zimmermann-a

izrazili; sploh pa naj boče najtoplejša hvala tudi vsem kateri so se blagohotno njegovega pogreba udeležili.

(274) T. in Marija Zimmermann.

Razglas.

Vsled sklepa okrajnega zastopa z dne 20. marca t. l. se bo vinograd, kateri se je svoje dni za napravo ameriškega matičnjaka kupil,

prodal.

Vinograd leži v občini Lehnik pri Ptuj nasproti farne cerkve pri Sv. Trojici v Halozah, ima lepo lego, obstoji iz 3 in pol orala vinograda in 4 orolov pašnika in iz mnogo sadonosnega drevja. Hrami in sicer gosposka hiša, preša, hlevi in viničarija so v dobrem stanu in klet za 100 polovnjakov vina.

Kupci se vabijo do 1. avgusta t. l. ter pisane ponudbe pri okrajnem odboru vložijo.

Okrajni odbor v Ptuj, dne 29. junija 1900

(271) 1

Načelnik: Zelenik.

Pivovarna Žalec

priporoča

častiti duhovščini, plemenitašem, veljakom in slavnemu občinstvu svoje

(250) 10-6 izborni

cesarsko pivo.

Dobiwa se po najnižji ceni samo v steklenicah.

Naročila naj se blagovolijo pošiljati na

pivovarno v Žalcu

Savinjska dolina.

iz Etter-jevega sadnega šoka,

(255) 20-5

ki se pripravljajo iz naravnega sadja, vsled tega prost vsake kemične primesi ter ga ni smeti zamenjati z vsebino „umetnega vina“, zato ne si vsakdo z malim trudom in neznatnimi stroški napraviti izvrstno, vzdržujočo se in krepčilno

Dobiwa se v Mokronogu pri Marji Šbili, v Galiciji pri Francu Senici, v Celju pa pri Jos. Pollanetzu.

Privatnemu uradniku

ki je zajedno godec na godala ali na pihala, pre-

(167) 2-2 skrbí dobro službo v Celju

celjska narodna godba.

Pojasnila daje godbeni odsek čitalnice v Celju.

Dobro vpeljana gostilna

s pekarijo, umetnim mlinom in mlinom na valjarje, zemljiščem, travniki in njive, sredi glavnega trga v nekem velikem trgu na Spodnjem Štajarskem, je zaradi obrtne spremembe takoj

dati v najem.

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

Zanesljivo dobri stroji!

Jako nizke cene!

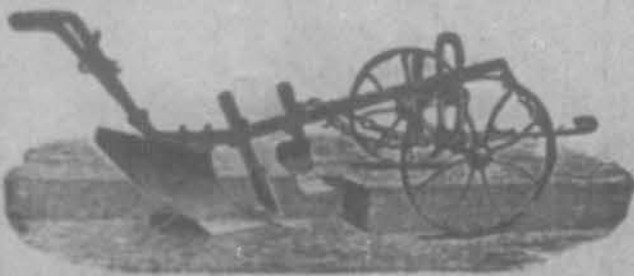
Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

zaloga poljedelskih strojev

Dunajska cesta št. 18. Ljubljana Dunajska cesta št. 18.

priporočajo svojo veliko zalogo raznovrstnih poljedelskih strojev kakor: lahke tekoče gepelje, mlatilnice najnovejše sestave in prav lahke tekoče, tudi take z ležišči na kroglice (Kugellager) slamočesnice s pomočjo katerih se pri vsaki mlatilnici 2 človeka prihranijo in se lahko na vaško mlatilnico pripravijo trije za žito čistiti, stroje za kositi in žeti s 1 ali s 2 konji najnovejše ameriške sestave in so prav lahke tekoče (dajo se tudi na poskušnjo).

Potem tudi mlina za sadje s kamenitimi valerji, stiskalnice, škropilnice proti peronospori, jeklene pluge, katere ni treba prav nič držati, travniške brane, slamočesnice in sploh vse stroje za poljedelstvo, kakor tudi fino kovane, bakrene kotle za iganje kuhati.

Za strokovno točno izvršilo vsakega naročila jamčimo.

Vedno čez 200 strojev v zalogi.

Vsako, ki namerava kakšen stroj kupiti, naj si popred ogleda našo veliko zalogo in se o izbournosti strojev prepriča.

Slovenska trdka!

Ženitna ponudba.

Vdovec, začetkom 50 let, varčen, pija-nost izključena, obrtnik in bišni posestnik v zdravem kraju Spodnje Štajarske, želi se resnobno seznaniti z gospodično ali vdovo brez otrok, z gori navedenimi lastnostmi v starosti od 35-40 let.

Dote se želi 1000-1200 gld., katera se lahko zasiguri

Dopisi pod naslovom: „Zaupnost“ na uredništvo „Domovine“.

(273) 3-1

Prav lepo posestvo

v Topolah — na prijetnem hribu blizu Rogaške Slatine z 30 orali zemljišča obstoječega iz gozdov, njiv, vinograda, travnikov in pašnikov, nova hiša s tremi sobami, kuhinjo in kletjo ter novo gospodarsko poslopje, prodaja radi bolehnosti in starosti posestnik

Janez Drofenik

(275) 3-1

v Topolah, pošta Rogaška Slatina.

MORIC RAUCH

steklar v Celju, Rotovške ulice šte. 4

(262) priporoča najfineje zribane 8-4

olnate barve

v zaprtih pločevinastih puščicah od pol kile naprej po najnižjih cenah.

Proda se HIŠA

po nizki ceni

(gostilna)

v bližnji okolici Celja z vrtom, njivami in gospodarskim poslopjem.

(272) 3-1

Naslov pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Dobro vpeljana

TRGOVINA

z mešanim blagom v Rogaških-Slatinskih toplicah (Rohitsch-Sauerbrunn) se pod ugodnimi pogoji da z blagom ali brez blaga v najem. — Več pove lastnik

Löschnigg, Šmarje pri Jelšah.

Zacherlin

Ne v zavitkih
jedino pristen v steklenici!

To je v resnici neprekosljiva, radikalna pomoč proti vsakateri mrčesni nadlogi.

Celje: Traun in Stiger, Franc Pečnik, Alojzij Walland, Viktor Wegg, Milan Hodevar, Jos. Polanetz, Josip Matič, Friderik Jakovitsch, Fr. Rischlawy, Karol Gela, lekarna, Fran. Zanger, Anton Kolenc, M. Rauscher lekarna, Josef Srimz, Anton Toplak, W. Wratichko, Anton Ferjan.

Dobrna: Jos. Sikodok.

Braslovce: Ant. Plaskan, Josip Paner.

Konjice: Fr. Kupnik.

Hrastnik: Alojzija Bauerheim, Konsumno društvo, Josip Wouk.

Zacherlin Insect

Laško: Andrej Kluscher, Karl Hermann, Kmetijsko društvo, Planina: Lud. Schescherko, F. Wambrechtsummer.

Gornji Grad: Jakob Bošic, Poljane: Ferd. Janina, A. F. Krautendorfer, Anton Schwaiz, Karol Sima.

Novigrad: Leopold Vukič, Marja Suppanz, Ant. Suppanz, Fran. Matheis, Franc Varice, Norbert Zanier, Fran. Kartin.

St. Jurij: J. F. Schescherko, Josip Wagner, Janes Löschnigg, Konsumno društvo, J. M. Krammer, Fran. Pollak, Rob. Stenowitz.

Gomilsko: I. Idvorski.

Ljubno: Fr. X. Petek, Janes Filipč, Sevnica: A. Fahnst, S. F. Schalk, Ludovik Smole, Zwenke & Comp, Vojnik: Fr. Zott, St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan.

Zilbica: Ivan Novak, Videm: Anton Jaklin, Vitanje: Karl Tischler, Zelenje: Adalbert Gies, Zalec: Adalbert Gies.

St. Lovrenc: Eka Turin, Trg Lemberg: Franc Zupančič.

sadno pijačo.

sadnega vina.